



Nro. 7.

**A' FELS. CSÁSZÁR; ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

Indúlt Bétstől, Kedden Januarius 22-dik napján, 1811-ik
esztendőben.

Bétst.

Néhány napoktól fogva legényessen viseli magát a' téli idő, kivált olyankor, midőn a' nap a' ködből ki bújhatik, az ég kárpitját megvilágosíthattya, a' fagyot fel olvaszthattya, vagy a' midőn az allszél egynéhány óráig fujhat. Illyenkor mindenkor kemény idő következik, éjtzaka a' fel olvadt víz mindenkor meg fagy, és megfuttattya az embert az utzákon. — A' Leopold és belső város közt folyó Duna ága olly erőssen bé fagyott, hogy akármelly terhes szekeret el bír a' maga hátan, és ha ez a' hideg idő tartós lesz, mint néhány esztendőkkal ennekelőtte, fenekig be fog fagyni a' Duna vize, melly után a' jövő Februarius vagy Mártzius hólnapokban, bi-

zonyossan nagy árvizek következnek, és bé fogják a' Leopold városi útzakat lepni.

A' szükség, a' drágaság, és kéntelenség sok új talalmányokat szültek már e' világra. Miólta az Indiai termések, nevezetessen a' kaffé, a' nádméz, az indigo, a' China, és több nevezetesebb orvosló szerek a' tengeri hadakozás miatt megszükültek és meg dragúltak, azolta sok honnyi terméseket találtak fel az emberek olyakat, melyek által amazokat ki lehet pótolni. Két vagy három versben is emlitem a' Magyar Kurirban, hogy Csehországban a' juharfa levéből igen jó szyrupot és nádmézet készitnek a' Hertzeg Auersperg Károly uradalmában, és hogy ezen végből nagyon is szaporitják a' juharfát. Ennek első feltalálóját, azon uradalmnak erdő mesterét *Böhringer Károlyt* Felséges Urunk, a' ki a' hasznos mestersegeket és talalmányokat jutalom nélkül hagyni nem szokta, a' nagy arany medallióval, az az, emlékeztető pénzel, az ahoz való pántlikával együtt meg tisztelni, 's egyszersmind az is kegyelmessén rendelni méltóztatott, hogy Hertzeg *Auersperg Károlynak*, a' ki a' maga erdőtisztjeit ezen köz hasznú dologra serkengette és segítette, Eő Felségének kegyelmes jó tettése jelentessék ki, 's adattassék tudtára, hogy ha a' nevezett Hertzeg a' juharfa levéből való tzu-kornak készítésére tulajdon Fabrikát fog fel állítani, Eő Cs. Kir. Felsége ezen munkát lehetőképen segíteni fogja.

Magyar Ország.

A' Pesti Kir. Universitásnak egyik érdemes tagjának Philosophiae Doctornak, és a' Diploma-

ticának, 's Heraldicának közönséges Tanítójának, *Schwartner Márton* Urnak, azon érdemeire való tekintetből, mellyeket a' Magyar Ország Statisticájának helyes ki dolgozásában, és a' külföldi Tudosok e' nyomban való hibás értelmeinek megzáfolásában gyűjtött vala, maga kegyelmes jó tettezését a' Fels. Magyar Kir. Helytartó Tanács által kinyilatkoztatni, és eddig volt fizetését 400 forintokkal meg szaporittatni méltóztatott Fels. Urunk.

A' Nagy Váradi Kir. Akademiában a' Pragmatica és Universalis Historiát tanító szék megüresülvén, annak meg nyeresére rendeltetett Concursum, a' Pesti Kir. Universitáspnál, e' most folyó esztendőnek Augustus 28-ik napján fog tartattatni:

A' Pesti Kir. Fő Oskolá nevékedésének, és naponként terjedő viragzásának tsalhatatlan tanubizonyosága az abban tanuló ifjúságnak száma; ez által szoktak elhiresedni a' külföldi Universitások is. Ugyan is a' Pesti Kir. Fő Oskolában, a' múlt 1810-ik esztendőben, a' vallástudományt 59; a' törvényes tudományokat 127; az Orvosi tudományokat, a' Chirurgiát, és Pharmáciát 140; a' Philosophiát és Practica Geometriát 208, összeséggel 534 ifjak tanúlták. — Azon esztendőben Doctorságra emeltettek a' vallásról való tudományban négyen; a' törvényben hárman; az orvosi tudományban hárman; a' Patikariusságban tizenhárman; a' Chiturgiában 27-en. Szem orvosokká öten lettek; szülést segítő mesterekké 24-en; bábakká 13-an; barom orvosokká 23-an; Philosophiae Doctorokká 14-en; földmerökké ket-

ten; öszveséggel 131^{ten} nyertek a' tudományok-
ban gradust.

Prussziai Birodalom.

A' Königsbergi és Mémeli kikötőhelyekben
210 Anglus kereskedő hajók vannak, mellyek
közzül 61 üresen áll; a' többin, úgymint 150
háion találtatott portékák egyre másra szamlál-
ván; 230000 frankra betsültetnek, mellyek mind-
öszve 30 milliom frankra mennek. A' Colberg-
ben, Stettinben, és Swinemundeben lévő An-
glus kereskedő hajokon lévő portékákat is kön-
nyen annyira lehet betsülni; következésképen 60
milliom áru colonialis jóságokat küldöttek Prusz-
sziaának a' Brittusok, mellyek ennek kikötőhelyei-
ben mind confiscáltattak. Ezen kívül 10 millio-
mot érő Angliai fakricatumok, az az, kézmivek
találtattak Prussziában, és ezek mind meg fog-
nak égetetni. — Olly vigyázatlanok és gondat-
lanok voltak az Anglus kereskedők, hogy ők csak
a' tengeri szelektől és zsákmányozó hajóktól ör-
zötték hajóikat, a' confiscatiótól pedig épen nem.
Sok Helvétziai, Hanseika városbéri, Königs-
bergi, Acheni, és Lyoni kereskedők, a' megtil-
tott portékákkal való speculaziójok által min-
den vagyonukat kotzkára vetették.

A' meg bődögült Prussziai Királynének vég-
ső akaratja szerint, annak hideg tetemei azon
kriptába tétettettek le, mellyet kedves férje, a' most
uralkodó Felséges Király III. Fridrik Wilhelm a'
Charlottenburei Kir. kertben a' meg holt emle-
kezetének örökké leendő meg maradása végett,
a' leg tudósabb képfaragok által készitetett a'
múlt nyáron. — Ennek a' meg bődögült fejede-

lem aszszonynak holt teste, mely Strelitzből Berlinbe lett vitetésétől fogva az oda való Reformatum fő templomnak egyik seregnyében volt letéve, a' múlt December 23-ik napján, reggeli 9 órakor a' Király parantsolatya szeréni a' Charlottenburgi Kir. kettben épitetett kriptákba vitetett, a' Kir. testőrző sereg egy osztályáról kísértetvén, és minekutánna abba letétezt, és mind a' kriptá, mind az emékeztető oszlop záratott volna, maga a' Király idősebb gyermekeivel; az oda gyűlt kavallérokhoz, és a' megholt Királynénak udvari dámaival egyetemben, dél előtt 11 órakor Charlottenburgba menvén azon kriptahelybe mentek, a' hol az oda gyűlt fő embereknek és aszszonyságoknak jelenléteben; a' megboldogult Királynénak gyónató papja Ribbok Prédpost úr igen szép halotti órátiót mondott, melynek végződése után mindnyájan a' Charlottenburgi Kir. Kastélyba mentek bé. Azon kertbe való menetel dél után három óraig mindennek meg engedtetett, a' monumentum is nyitva tartatott, de a' kriptá bé záratott. A' kertbe ugyan bé menni mindennek szabad, hanem mikor a' Király maga ott van, más rendelések tétetődnek; a' Kriptá az Eő Felsége különös engedelmé nélkül soha sem fog felnyittatni.

Nagy Britannia.

Az Angliai Publicumnak figyelmetessége három kiváltsághoz való tárgyakra van most függesztve; ugymint és leg inkább a' Király betegségére, a' Státus dolgainak jelenvaló folytatására, és a' Portugallia 's Spanyol Országban való háborúnak kimenetelére. Mivel a' Király betegsége napról

napra üregbedik magoktak a' ministereknek sints már meggyógyulásához reménységek, de még sem akarják a' kormányt kezekből kibotsátani, Doktor *Wallinek* kétséges értelmű feleletéből azt lehetett, ki hozni, hogy a' Király vagy épen sohasem, vagy igen későre álhat lábra. — Hollandiába, mitsoda úton módon nem tudatik, azt írták Londonból, hogy az antiministerialis része a' Parlamentumnak, a' melly e' világ tsendességét, és az emberi nemzet boldogságát kívánja és munkalodja, a' vért szomjuzó részen biadalmat vévén, a' kormányt a' Wallisi Hertzeg kezébe adta; kiről közönségesen olly reménységben vannak, hogy ő néhai Fox miniszternek principiumait követi, s e' világnak békességet fog szerezni. — Hogyha ez a' hir még valóságosodik, e' béállott 1811-ik esztendő igen nevezetes esztendő leszen e' világ krónikájában, 's örömmel fogná az emberi nemzet ezt felkiáltani: *CVM terra aequora* *Cor Cor Dedit, az az: Békességben etnek a' föld és a' tengerek egymással.*

Svédzia Ország.

A' Svédziai Királyi hádi Tudományoknak Akadémiája a' múlt Decemb. 14-ik napján közönséges gyűllést tartván, abban a' Korona Hertzeg is meg jelent, és azon Akadémiának első tagjává választatott. Ezen alkalmatossággal annak Előülője L. Báró *Adlerkreutz* igen szép és gyökeres orátiót mondott Eő Kir. Hertzegségéhez.

Igen fontos dolog az a' száraz Európára nézve, hogy a' Svédziai Kormányzék is hadat indított Nagy Britannia ellen, és mind Angliának, mind az északi Európai Hatalmasságok alkotmá-

nyában változást fog szülni. Ezen hadindítás miatt egyetlen egy bátorságos pontya sem marad Angliának a' Balticum tengerben, mellyenn bátorságossan megmaradhatna, és ha erőszakkal igyekeznek azon magának utat csinálni, mind a' három északi Hatalmasságot, úgymint Danja's Svétzia Országokat, és az Orosz hatalmas biró dalmat maga ellen fel gyerjeszti, mellyek költsönös erővel ellene állanak. — Minden esetre fontos történeteket várhatunk Európának azon részéből, mellyek a' jövő tavaszon ki fogják magokat mutatni.

A' mostani Gottorp Grófnak (*Gustav Adolf* Svéciai Ex-Királynak) volt titoknokja az a' másokkal való levelezést, mellyet ez a' szerenstelen fejedelem titkon tartott, Stockholmban ki adta.

Olasz Ország.

A' múlt Decemb. 25-ik napján, éjfélt után két órákor, valamint Majlandban, Veronában, Genuában, úgy Pármában is kemény földindulás volt, mellyet nagy villamlás és menydörgés előzött vala meg. Ez a' földindulás napkeletről napnyugot felé ment, és a' föld rengése egy minutumig tartott. Sok emberek, a' kik a' Karátsonyesteli miséről hazafelé mentek, a' földre le dültek, Párma városában számos házak meg kárositattak, és a' Genuai útában, minden házaknak kéményei le dültek.

Egy hitelt érdemlő személy, a' ki a' múlt Decemberben Máltából Velentzébe vissza tért, az oda való, t. i. a' Máltai dolgoknak folyását ekként rajzolta le: „Minden magazinumok tömve vannak Anglus portékákkal, mellyeknek semmi

keletek nintsen, sok kereskedők hazájokba vissza mennek, átkozzák a' háborút, és azoknak az Európai kikötőhelyeknek lakosait, a' kik őket magok kikötőhelyeikbe bé bortsítani nem akarják. — A' Londonban és Máltai szigetben bankerötírozott kereskedők miatt semmi hitelek nints a' több Anglus kereskedőknek. — Decemb. 19 ik napján még Máltában tudva nem vólt, hogy Svéczia Ország is hadat izent Angliának, és hogy a' száraz Európában minden Anglus portékák és manufakturák a' Vulkánus óltarára rakattak. — A' Portugalliai, és Spanyol Országi Insurgenseknek semmi jót nem igirnek. — A' Máltai szigetben mindenféle eleség igen draga, minden kereskedés félbeszakadt, és ritkán lehet a' tengereken kereskedő hajókat látni.

A' Róma városi rendkívül való Consulta meghatározta, hogy a' Capitularis, és a' papi Rendekhez tartozó templomokon kívül, 135 templomok hagyattassanak meg a' közönséges isteni tiszteletnek végbé vitelére. Kiváltképen olly templomok hagyattattak meg, mellyek régiségekre, remekmunkáikra, és épületjeiknek szépségekre nézve más templomokat felülhaladnak. — Ezek közzül 59 meg újítatik. — Azt is meghatározta a' fellyebb említett Consulta, hogy a' Római Catacombakra, az az, azokra a' föld alatt való tágas és mesterségesen épült tornáztokra, mellyekben a' régi nevezetes emberek temetkeztek, szorgalmatos gondot viseljenek. — A' Siketnémáknak nevelő házók a' Sz Onufrio klastromába tétetik által, ama hires Olasz Országi Versirónak *Torquato-Tassonak* is, kinek hanwai abban nyugosznak, abban fog emlekeztető oszlop emel-

tetni. — A' Franzia Császár végzése szerént egy első rendbéli Lyceum és két Collegium fognak Rómában lenni. — A' del popolo nevű kapu előtt egy árnyékos sétaló hely készittetik. A' Római fő polgármester mellé három orvosok rendeltettek annak megvizsgálására, miként kellyen Róma városában, 's annak környékében a' levegőt megtisztítani.

Az a' föld indulás, melly a' múlt December 25-ik napján éjféli után egy, és két óra közt Livornóban és Majlandban is vólt, Velentzében, Mantuában, Bergamóban, Reggióban, Cremonában, sőt az egész felső Olasz Országban tapasztaltatott, meg pedig nagy mértékben.

Napolyból Decemb 22-ik nájpan. A' mi Felséges Királyunk *Joakim Napoleon* nem régiben meg látogatta azt az új dolgozó házat, mellyben minden henyélő emberek munkát találnak, 's élelmekre valót kereshetnek, és a' mellyben már is szép vászón, és gyapjúból való posztó készittetik, mellyenn maga a' Király is nagyon örült, és a' munkások közt sok pénzt ki osztatott. — Ebbe a' munkáló házba, a' többi közt, az úgy nevezett Napolyi Lazaroniknak gyermekeik is felvétettek, és szorgalmatosan gyakoroltatnak a' kézimunkákban, 's annál fogva a' henyéléstől, mellyben szüleik ennekelőtte éltek, el szoktattatnak. Tiz, tizenkét esztendővel ennekelőtte, magában Nápoly városában 30 ezernél többen találtattak ilyen *Lazaronik*, a' kik vagy kóldulásal, vagy lopással keresték kenyereket, és a' zenebonáskodók közt, mindenkor ők vóltak az első; de most hírek sinsen azon Országban, mindennek, a' kinek ép keze laba van, elég munkát találhat.

A' múlt Karátsony első napján, a' sok száz esztendőttől fogva fenn álló szokás szerént, a' Nápoly városi municipalitás, avagy polgári Előjárók deputatusaik által a' Királynak ajándékot küldöttek, melly mindenféle szárnyas állatokból, gyümmölsből, virágokból, és finom kerti veteményekből állott, ezt az ajándékot igen szivessen vette a' Király, mint alattavalóinak eránta való szereteteknek jelét.

A' Nápoly Országí szökött katonákra, vagy ázókra a' Conscriptusokra nézve, a' kik a' katoná élettől idegenkedvén, vagy hazájokból elszöktek, vagy abban imitt amott lappanganak, úgy szintén a' hamis verbunkosok ellen kemény rendelések tétettek. Azok a' lakosok, a' kik, a' törvénynek nem engedelmeskedő Conscriptusokat szállásra bé fogadják, fél, sőt két esztendei tömlötre is büntetődnek; azok a' hadi tisztek, a' kik a' szökött katonáktól és conscriptusoktól magokat pénzel megvesztegettetni engedik, két esztendeig lántzon lesznek; azok a' Chirurgusok és Orvosok, a' kik hamis tanúbizonyosság levelet adnak, mint tsalárd emberek akként fognak megbüntettetni; a' kik az ellenségnek szolgálatjára verbuálnak, halálra íteltetnek; a' kik idegen Fejedelemnek verbuálnak, mind ők, mind azok, a' kik magokat verbuáltatni engedik, tíz esztendeig való vasviselésre szententziáztatnak.

Török Birodalom.

Szyriának nevezetes városából Aleppóból ezeket írják: Damaskusban nagyon féltek a' Vechabitáknak oda való béütésektől. Az oda való Basa, a' múlt Julius 19-ik napján számos hadi

néppel onnan kiköltözvén velek megfűközni akart, de nem azért, hogy az ellenségnek ártson, hanem hogy a' maga fel tett szándékát el érhesse. Előre tudta ő azt, hogy ő a' Fényes Porta előtt el árultatott legyen, azon okból, hogy a' Karavánát Mekkába vezetni nem akarta, azon egész idő alatt, melyben ő Damaskusi helytartó Basá volt. — Mivel sőt Arabok Damaskustól nem messze a' Mezeribi kastélyt megfűmadták, legkedvezőbb alkalmatosságnak tartotta azt a' Damaskusi Basá a' Wechabitákkal való egyesülésre, annál inkább, mivel a' Fényes Porta már akkor az Acrai Basának adta a' Damaskusi helytartóságot, nemcsak, hanem számos hadi néppel azon város kapui előtt meg is jelent. — Erről tudósítván a' Damaskusi Basá, és arról is, hogy a' Fényes Porta az ő meg zsinófoztatására a' parantsolatot már ki adta, kintsének egy részével elébb állott, és a' mint gyanítani lehet, a' Wechabitákhoz ment által.

A' Hamburgi Correspondens következő módon adja elő a' Török Birodalomnak jelenvaló környülállását: Immár négy esztendeje, hogy az a' háború tart, melyet 15 esztendőig tartott békesség után a' Török Birodalom földjén folytatnak az Oroszok. Annak a' had izenetnek, melyet 1807-ik esztendőben, Januarius 5-ik napján küldött a' Fényes Porta I. Sándor Orosz Császár ellen, semmi kedvező következése nintsen, Chozim, Bender és több Török véglieli erősségek az Oroszoknak hatalmokba estek, 's azután Móldvát és Oláh Országot is el foglalták. — Az 1807-ik esztendőben, Augustus 24-ik napján szerzett megegyezés békességet nem szült, hanem csak

másfél esztendei fegyverszünetet szerzett, mellyet 1809-ik esztendőnek Mártzius hónapjában ismét, és sokkal tüzesebb háború követett. Azon esztendőben, Május 10-ik napján, az Ismaili erősség, minden ellentállás nélkül fel nyitotta kapuit a' győzedelmes Orosz seregeknek, azon vérontásnak megengesztelésére, mellyet Generál *Suwarow* 20 esztendővel annakelőtte azon erősség ostromlásakor kiontott, a' melly alkalmatossággal 36000 ember vesztette el az életét. A' múlt 18 esztendőben, Május 10-ik napján Generál Gróf *Kamensky* Bazardschik várát reárohanással elfoglalta, és 10000 Törököt küldött a' más világra; 20 nappal azután, Silistria, Bulgáriának nevezetes és erős vára is fel adta magát, a' múlt Juniusnak 23 és 24-ik napjai is igen véresek voltak; az Orosz Armadiának fő Vezére Gróf *Kamensky* a' Török nagy Vezert *Siuulai* erős tábor helyén megtámadta, de két nap alatt a' maga feltett szélját el nem érven, a' Duna mellett fekvő Rudsuki erősség ellen fordította hadi erejét, Augustus 3-ik napján ostromlotta is, de mingyárt akkor meg nem hódoltathatta, hanem minekutánna azt a' 40000 főből álló Török hadi sereget, mellyet *Muchtar* Basa azon erősségnek qsirom alól leendő feloldoztatása végett oda vitt vala, a' múlt September 7-ik napján nagyon megverte, és széllyel üzte volna, mind a' *Rutsuki*, mind a' *Sistowi* és *Giurgewoi* erősségek meghódoltak. Azon idő pontban más apróbb Török várakat is megvettek a' Generál *Sasz* kormányára bizott Orosz seregek. — Rutsuktól Nikopolis ellen ment Generalissimus *Kamensky*, és October 26-ik napján oda érkezvén, a' következett napon

az is capitulált, mellyben 60 érczből öntött ágyút, és sok tábori eszközöket és eleséget nyertek a' győzedelmes Orosz hadi seregek. — Most már bátra a' *Várnai*, jobbra a' *Widdini* erősségek a' Törököknek védelmező helyek és bástyák. — Mivel a' Török nagy Vezér a' fél szemű *Jussuf* Basa a' Sumlai erős táborhelyből ki menni nem méréssel, és a' másként bátor szivű Muzulmánok is az Oroszok ellen való hadakozásokban szerentsétlenek lévén, el tsüggedtek a' múlt esztendőhéli háborújokat ostromló háborúnál egyébnek nevezni nem lehet.

A' harmadik Januariusi Hamburgi Zsarnálban, a' Törökök és a' Wechabiták közt való mérges háborúról illy jegyzés találtatik: „Az alatt, *úgymond*, hogy Európa minden vallásbéli háborútól meg szabadult, mellynek ennekelőtte sok ezer emberek lettek áldozatjaivá, Asiának egy részében egy vallásbéli háború ütötte ki magát, melly mind a' Mahomet vallására, mind a' Török Birodalomra nézve igen vészedelemes lehet jövőendőben. — A' Fényes Porta ugyan mindent elkövetett a' Wechabitáknak lenyomásokra nézve, de még eddig nem bódogúlhatott, sőt inkább, mennél tovább tart az Orosz és Török Birodalmak közt való háború, annál jobban szaporodnak ennek Asiai ellenségei, annál inkább nevededik azoknak hatalma. — Egy *Scott Waring Edvard* nevű tudós Anglus utazó, kinek a' Wechabitáknak közelebb való esméretekre alkalmazossága vala, következőképen festi le őket.

... *Übdool Wuhab*, vagy *Wechab*, születésére nézve déli Arábiából való, a' múlt századnak elsőbb felében, a' Bassorai és Bagdádi híres ma-

hometanus Doktoroknak iskolájokban tanúlt, a' honnan hazájába vissza menvén, az Arabsok közt reformatornak adta ki magát, azt mondván, hogy egyetlen egy igaz és költs Isten legyen, Mahometet propheta pedig semmi egyéb nem volt, hanem értelmes és kegyes ember, és valamit követőiknek az isteni sugallásokról beszélt, mind azok tsupa költemények voltak. Az ő, tudniillik a' Mahomet Próféta tanítása örömmel bé vétetett, 's mihelyt látta, hogy követői számossan vannak, több Arabs nemzetségekkel rész szerént tsábitás által, rész szerént erőszakkal bé vétette azt. — Most tsak nem minden Arabsok az *Übdool Wuhab* tudományát vették bé, az ő régi hazájok fiának Mahomet Prófétának tekinteté köztök alább szállott, és so esztendőktől fogva a' Törököknek rautentésekre vannak a' Wechabiták, a' kik meg nem elégedvén avval, hogy a' Mahomet prófeta követőinek két szent városait *Mekkát* és *Medinát* elfoglalták, és az oda szarandokkshodó buzgó embereknek ott öszvegyült kintseiket el prédálták, már most a' Szent Földre és Sziriának egyéb tartományaiba is ki járnak portazásra, armádiájok száz, sőt száz-harmintz ezerte is reá megyen, mivel tevéken járnak, igen sebesen marsiroznak, fegyverek, hegyes törökből és lántsákból áll, nem régiben kezdettek flintákkal és apró ágyukkal hadakozni.

A' Konstantzinapolyi magános tudósítások azt tartják, hogy a' Fényes Porta a' Párisi Cs. és Kir. udvart kérte volna meg, hogy a' közte, és a' Pétersburgi Csász. udvar. közt válállya magára a' közbenjáróságot.

Elegyes Dolgok.

A' Warsaui Hertzegség armádiája egynéhány

ezer emberrel meg fog öregbítettetni, még pedig kevés költséggel, mivel a' fegyverben gyakorlott katonaságnak nagy része engedelemmel haza fog bótsáttatni, és mig vissza nem hivattatik, addig semmi zsoldja nem jár; a' recruták ellenben, a' fegyverben leendő gyakoroltatás végett regimentjeikhez menni kötelesek lesznek. — Nem régiben egy Lengyel Országi nemes ember, kinek jószága, a' Warsaui Herczegségben, Lublin városa szomszedtségében fekszik, egy lóvásárra ment lóháton, a' honnan vissza térvén, útjában 50 darab aranyat erszényével együtt el vesztett. Eszre véven el dolgot, a' vele vólt kedves pudli kutyájának int, hogy mennyen vissza, és keresse fel el vesztett erszényét. A' pudli kutya engedura parantsolatjának, vissza futott, és meg is talalta a' pénzes erszényt, hanem útjában egy más nemes ember jágerjeivel, és vadász kutyáival vadászatra menvén, a' pudlit megfogatta, a' pénzes erszényt tölle el vette, és magát is magához vitette. ~~Után kilentz hólnapok múlva~~ ez az utólsóbb nemes ember egy szomszed helységben tartatott lóvásárra készülvén, pénzes erszényét 150 darab arannyal asztalára teszi, 's szobajából ki fordul, mellyet a' pudli megsajditván, az erszényt szájjába veszi, elszökik, és régi urához vissza menvén a' pénzes erszényt néki által adja. Néhány nappal annakutánna ez a' két nemes ember másokkal együtt egy harmadiknál öszve menvén az egész dolgot előbeszéli, mellyet halván az, a' kinek a' pudli 150 aranyát el lopta, azokat az elsőbtől vissza kívánta; de nemtsak vissza nem nyerté, sőt törvényszék eleibe idéztetvén, azért, hogy más

puhlját útjában a' pénzes erszénnyel együtt el fogta, egynéhány száz arany fizetésre büntettetett.

A' Bádeni Nagy Herczegségnek anya városából Karlsruheból ezt írják: A' múlt Decemb. 13-ik napján egynéhány személy Wörth mellett a' Rénus vizén egy hajón által akarván menni, a' viz közepénn nagy szélvész támadt, a' két Wörthi hajósok a' viz hánykodó habjaival nem bírván, a' hajó fel fordult, négy személy, úgy mint két házas ember, egy nőtelen legény, és egy hajadon, a' vízbe merültek, 's abban el temetettek; a' két hajósok, a' viz tulsó partyára nagy nehezen által úsztak, az ötödik személy pedig, tudniillik egy eleséggel kereskedő embernek a' felesége, azon kutyájának segítségé által, melly toló talyigájába bé volt fogva, a' veszedelméből meg mentekedett, melly azt a' toló talyigát, mellyhez az asszonya kapaszkodott, a' tulsó partra húzta. / Central University Library Cluj

Helvétziának St. Georgen nevű városában, St. Gallentól nem messze, egy özvegy asszony egy ideig a' töve ~~lobolygó~~ elméjében meg háborodott ~~ambert, a' talsó~~ ~~rajta való~~ könyörületességből házába fogadta, táplálta, sőt orvosoltatta is. Ez az örült ember a' múlt Decemb. 22-ik napjának estéjén a' maga buzgoságát el végezvén, maga jóltévőjét az özvegyet megtámadta, vele rúdul bánt, végtére egy hét esztendősiatskáját megtadván, mind addig verte a' kezmeztzéhez, míg belőle a' lélek ki ment. — Veronában, a' múlt Decemb. 25-ik napján, reggel olly nagy földindulás volt, a' millyenre senki sem emlékezhetik, 10 secundáig tartott, és északról délre ment. A' földindulást nagy levegőbéli tsikorgás előzte meg, sok házaknak kéményei ledüllöttek. — Villeneuveben, a' múlt Decemb. 21-ik napján, egy szép ifjú asszony, a' ki tsak hat hólnappal mént férjhez annakelőtte, és már teherbe is esett, töltött puskával jádzódván vigyázatlanságból magát agyon lötte.